

Országos hatósági ellenőrzési terv a fővárosi és megyei kormányhivatalok szociális gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörben eljáró szervezeti egységei részére

A fővárosi és megyei kormányhivatalokról, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról szóló 66/2015. (III. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 7. § (1) bekezdése szerint a szakmai irányító miniszter legkésőbb az ellenőrzési időszakot megelőző 45. napig országos hatósági ellenőrzési tervet készít az irányítási jogkörébe tartozó feladatok tekintetében a fővárosi és megyei kormányhivatalok által lefolytatandó hatósági ellenőrzésekről, és gondoskodik annak az általa vezetett minisztérium honlapján történő közzétételéről.

A Korm. rendelet 7.§ (2) bekezdése szerint a fővárosi és megyei kormányhivatal a szakmai irányító miniszterek által kiadott országos hatósági ellenőrzési tervek alapján készíti el a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) szerinti hatósági ellenőrzési terveit az ellenőrzési időszakot megelőző 15. napig.

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 1.§ (3) bekezdés szerint a fővárosi és megyei kormányhivatal gyermekvédelmi és gyámügyi feladatköreinek gyakorlásával összefüggésben az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 9. § f)-i) pontjában meghatározott, valamint a törvényességi és szakszerűségi ellenőrzési hatásköröket szakmai irányító miniszterként a gyermek és ifjúság védelméért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) gyakorolja.

A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Sznyr.) 5. § (1) bekezdése szerint a megyei működést engedélyező szerv feladatköreinek gyakorlásával összefüggésben a törvényességi és szakszerűségi ellenőrzési hatásköröket szakmai irányító miniszterként a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter gyakorolja.

Jelen országos hatósági ellenőrzési terv a fővárosi és megyei kormányhivatalok szociális, gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörben eljáró szervezeti egységei által készítendő hatósági ellenőrzési tervek szakmai minimum tartalmát határozza meg.

Az ellenőrzési terveket a szakmai irányító miniszter által meghatározott szakmai szempontok figyelembe vételével kell összeállítani.

a) Az ellenőrzési tervben meg kell határozni a tárgyidőszakban lefolytatni tervezett ellenőrzések számát és típusát.

a.1. Az elsőfokú államigazgatási szervek **gyámhatósági ügyekkel** kapcsolatos (ideértve a gyermekvédelmi pénzbeli ellátásokat is) **hatósági tevékenységének** ellenőrzéséhez kapcsolódóan az ellenőrzési terv tartalmazza a tárgyidőszakban lefolytatandó ellenőrzések ütemezését, az ellenőrizendő hatóságok megnevezését (havi bontásban).

a.1.1. Az ellenőrzések ütemezését oly módon kell meghatározni, hogy legalább 4 évente valamennyi gyámhivatal tevékenysége **átfogó ellenőrzésre**, és valamennyi jegyző tevékenységének **jogszerűsége ellenőrzésre** kerüljön.

a.1.2. Az adott évre vonatkozó országos ellenőrzési tervben meghatározott kiemelt területeken **téma-, cél- és utóvizsgálat lefolytatása** szükséges. Az egyes vizsgálatok szempontjait a c) pont ismerteti.

a.2. Az elsőfokú államigazgatási szervek szociális **pénzbeli és természetbeni ellátásokkal** kapcsolatos **hatósági tevékenységének ellenőrzéséhez kapcsolódóan** az ellenőrzési terv tartalmazza a tárgyidőszakban lefolytatandó ellenőrzések ütemezését, az ellenőrizendő hatóságok megnevezését (havi bontásban).

Az ellenőrzések ütemezését oly módon kell meghatározni, hogy legalább 4 évente valamennyi járási hivatal tevékenysége – az adott évre vonatkozó éves ellenőrzési tervben

meghatározott kiemelt területeken – törvényességi és szakszerűségi ellenőrzés keretében ellenőrzésre kerüljön. A 2015. évi kiemelt területeit a c.4. pont ismerteti.

a.3. A szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi **szolgáltató tevékenység ellenőrzéséhez** kapcsolódóan az ellenőrzési terv tartalmazza a tárgyidőszakban lefolytatandó ellenőrzések ütemezését, az ellenőrizendő szolgáltatók, intézmények megnevezését (havi bontásban). Az ellenőrzések ütemezését oly módon kell meghatározni, hogy legalább az Sznyr.-ben meghatározott gyakorisággal valamennyi szolgáltató, intézmény ellenőrzésére sor kerüljön. Az ellenőrzés során vizsgálni kell, hogy a szolgáltató, intézmény a jogszabályokban és a szolgáltatói nyilvántartásban foglaltaknak megfelelően működik-e. A 2016. évi ellenőrzések során követendő kiemelt szempontokat a c.2. pont tartalmazza.

b) Az ellenőrzési tervben a tervezett ellenőrzésekre vonatkozó információk legszélesebb körét nyilvánosságra kell hozni, oly módon, hogy ez az ellenőrzések hatékonyságát ne veszélyeztesse.

Az elsőfokú államigazgatási szervek hatósági tevékenységének ellenőrzéséhez kapcsolódóan, továbbá a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltató tevékenység ellenőrzéséhez kapcsolódóan az ellenőrzési terv tartalmazza **az ellenőrzés módját** (helyszíni ellenőrzés, adat- és információkérés, iratellenőrzés stb.). Szükség szerint az ellenőrzési terv meghatározza az ellenőrzés alapjául szolgáló dokumentumok típusát.

c) Az ellenőrzési tervnek tartalmaznia kell a vizsgálat tárgyára vonatkozó azon információkat, amelyek alapján az ellenőrzött hatóságok és intézmények biztosítani tudják az ellenőrzés sikerességéhez szükséges feltételek rendelkezésre állását. Az ellenőrzési tervben általános vizsgálati szempontként meg kell határozni, hogy mely jogszabályok alkalmazásának vizsgálatára kerül sor. Ismertetni kell továbbá a célvizsgálat speciális szempontjait.

2016. tárgyévben a hatósági és szolgáltató tevékenységek ellenőrzése során kiemelt cél az alábbi szakmai szempontok vizsgálata.

c.1. A gyámügyi igazgatás tekintetében 2016. évben kiemelt cél a gyermeki és ügyféli jogok biztosítása érdekében az alábbi tevékenységek ellenőrzése:

Célvizsgálat - A gyámhatóság által a gondnokság alá helyezett személyek ügyében bírósági felülvizsgálat hivatalból történő kezdeményezése, a jogszabályban előírt ütemezés szerint [Ptké. 6.§]

- Vizsgált időszak: 2014. március 15. – 2015. december 31.
- Vizsgálat módszere: meghatározott szempontok szerinti adatszolgáltatás
- Határidő: **2016. május 31.**

Témavizsgálat - A támogató kirendelésének gyámhatósági gyakorlata, a támogatott döntéshozatal végrehajtásának tapasztalatai

- Vizsgált időszak: 2014. március 15. – 2015. december 31.
- Vizsgálat módszere: meghatározott szempontok szerinti adatszolgáltatás és valamennyi vonatkozó iratanyag vizsgálata
- Határidő: adatszolgáltatás **2016. március 31.**
iratok vizsgálatáról szóló összefoglaló jelentés **2016. június 30.**

Utóvizsgálat - Az átmeneti és a tartós nevelésbe vétel felülvizsgálata, a gyermekvédelmi gyám kirendelésének gyakorlata 2015 évben

- Vizsgált időszak: 2015. január 1. – 2015. december 31.
- Vizsgálat módszere: meghatározott szempontok szerinti adatszolgáltatás
- Határidő: **2016. június 30.**

c.2. A szociális és gyermekjóléti szolgáltató tevékenység ellenőrzéséhez kapcsolódóan meg kell határozni, mely jogszabályi előírások érvényesülésének vizsgálatára kerül sor, és az előírásoknak nem megfelelő működés esetén az egyes alkalmazható szankciók megjelölését.

A 2016. évi rendes ellenőrzések keretében kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy

- mennyiben teljesülnek a család- és gyermekjóléti szolgálatok, központok esetében az előírt szakmai létszámfeltételek;
 - Vizsgált időszak: 2016. január 1. – adatszolgáltatás időpontja;
 - az adatszolgáltatás határideje: **2016. október 31.**;
- a hajléktalan személyek átmeneti ellátásaiban hogyan teljesülnek a személyi és tárgyi feltételek;
 - Vizsgált időszak: 2016. január 1.-december 31.
 - A tapasztalatokra az éves **hivatali beszámolóban** szükséges kitérni.

c.3. A gyermekvédelmi szakellátás vizsgálata során kiemelt terület:

Témavizsgálat: A nevelésbe vett gyermek bölcsődei, óvodai, iskolai ingyenes étkezésének és a nevelésbe vett gyermek, utógondozói ellátott fiatal felnőtt ingyenes tankönyvellátásának hatása az otthont nyújtó ellátás keretében biztosított ellátási tartalmak minőségére, számosságára, kínálatára. A vizsgálat keretében hálózatonként/gyermekeketthononként szűrőpróbával kiválasztott, legalább 10 gyermek ellátásának vizsgálatára – az eseteket külön-külön bemutatva –, valamint a nevelőszülői hálózat, gyermekeketthon (ideértve az utógondozó otthont is), szintjén is meg kell történni a változások hatásának vizsgálata.

- Vizsgált időszak: 2015. július 1. – 2016. június 30.
- Vizsgálat módszere: valamennyi vonatkozó iratanyag vizsgálata, helyszíni ellenőrzés, gyermekkel, az ellátást biztosító intézmény, hálózat képviselőjével és a gyermekvédelmi gyámmal folytatott beszélgetés.
- Határidő: **2016. szeptember 30.**

c.4. A szociális pénzbeli és természetbeni ellátásokkal kapcsolatban kiemelt terület:

A jogosulatlanul és rosszhiszeműen igénybe vett ellátások mértékének és a megtérítéshez kapcsolódó gyakorlatnak a vizsgálata. (Szt. 17. §; Gyvt. 133. §)

Vizsgált időszak: 2015. január 1.- december 31. (Aktív korúak ellátása tekintetében 2015. március 1. – december 31.)

Az ellenőrzés során ellátás típusonként, 2015. december 31-i fordulónappal kérjük vizsgálni a mellékelt táblázat szerinti szempontokat. A vizsgálat eredményeit az EXCEL táblázat szerinti formátumban kérjük megküldeni.

A jogosulatlanul és rosszhiszeműen igénybevett ellátások megtérítésével kapcsolatos gyakorlati tapasztalatokat kérjük szöveges beszámoló formájában is összeállítani.

A megállapítások eredményeit **2016. június 30-ig** kérjük megküldeni a Segélyek és Támogatások Főosztálya részére (az stf@emmi.gov.hu e-mail címre).

d) Az ellenőrzési terv összefoglalóan tartalmazza az előző tárgyévi ellenőrzések tapasztalatait, illetve azt, hogy ezen tapasztalatok mennyiben befolyásolták a tárgyévi ellenőrzési terv kialakítását.

e) A fővárosi és megyei kormányhivatalok szociális, gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörben eljáró szervezeti egységei ellenőrzési terveiket honlapjukon közzéteszik.

A fővárosi és megyei kormányhivatalok szociális, gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörben eljáró szervezeti egységei részére szóló 2016. tárgyévi hatósági ellenőrzési tervet jóváhagyom és közzétételéhez hozzájárulok:

Budapest, 2015. december „8.”

